

Raport końcowy z konsultacji społecznych dotyczących planowanych działań społecznych na Osiedlu Wzgórze.

Starachowice, marzec 2018

1. CZAS REALIZACJI, ZAŁOŻONY CEL I ZASTOSOWANE FORMY KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Konsultacje społeczne prowadzone były na podstawie Zarządzenia Prezydenta Miasta Starachowice nr 99/2018 z dnia 22 lutego 2018 r. Konsultacje prowadzone są w okresie od dnia 1 marca 2018 r. do dnia 30 marca 2018 roku, do godziny 15:00. Celem konsultacji jest zebranie uwag, opinii i propozycji dotyczących planowanych działań społecznych na Osiedlu Wzgórze. W ramach konsultacji przeprowadzono następujące formy:

- Zogniskowany wywiad grupowy z udziałem liderów społeczności lokalnej w dniu 2 marca 2018 r. o godzinie 17:00 w Sali klubowej Starachowickiego Centrum Kultury.
- Indywidualne pogłębione wywiady z mieszkańcami Osiedla Wzgórze w dniu 3 marca 2018 w godzinach 10:00 – 14:00.
- Formularz konsultacyjny – w wersji papierowej i elektronicznej.

2. INFORMOWANIE O KONSULTACJACH SPOŁECZNYCH

Informacje o prowadzonych konsultacjach zostały udostępnione na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Starachowicach: www.starachowice.eu, stronie www.rewitalizacja.starachowice.eu, w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy www.bip.um.starachowice.pl oraz w Biurze Obsługi Mieszkańca, a także na profilu FB @starachowiceODnowa.

3. PRZEBIEG PROCESU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

3.1 ZOGNISKOWANY WYWIAD GRUPOWY Z MIESZKAŃCAMI OSIEDLA WZGÓRZE.

Zogniskowany wywiad grupowy z mieszkańcami Osiedla Wzgórze przeprowadzono w dniu 2 marca 2018 r. w godzinach 17:00 – 19:00. Wzięło w nim udział pięcioro uczestników. Wywiad prowadzili Damian Dec i Arkadiusz Drukier. Na podstawie przeprowadzonych wywiadów można sformułować następujące wnioski i rekomendacje:

1. Istnieje potrzeba prowadzenia **światlicy środowiskowej** na terenie Osiedla Wzgórze. Wynika ona z ograniczonej oferty kulturalnej, edukacyjnej i sportowej dostępnej dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych oraz dotkniętych ubóstwem. Warunkiem

powodzenia takiej inicjatywy jest jej **osadzenie w środowisku lokalnym**. Wskazane wydaje się więc włączenie w tworzenie świetlicy i jej działalność grona lokalnych liderów z terenu Osiedla, bez których – jak zgodnie twierdzili uczestnicy wywiadu – nie uda się rozpropagować oferty świetlicy i przekonać do korzystania z niej szerokiego grona mieszkańców. Badani zgłaszali gotowość włączenia się np. poprzez organizowanie wybranych form zajęć dla dzieci i młodzieży, np. wycieczek, rajdów pieszych i rowerowych, spotkań międzypokoleniowych. Uznali jednak, że stowarzyszenie „Razem dla Nas” nie ma obecnie zasobów, by taką świetlicę prowadzić samodzielnie.

2. Warunkiem powodzenia działań w zakresie aktywizacji zawodowej na Osiedlu Wzgórze jest szybkie uruchomienie **spółdzielni socjalnej**. („Przede wszystkim zacząć od dawania im pracy [...] dopiero wtedy, gdy zobaczą, że to ma sens, próbujemy ich zmieniać.”) Uczestnicy wywiadu zwracali uwagę na liczną grupę jej potencjalnych członków, m. in. chcące pracować osoby na zasiłkach przedemerytalnych, osoby, które z powodów rodzinnych mogą podjąć pracę jedynie w niepełnym wymiarze czasu itp. Są wśród nich elektrycy, hydraulicy, malarze, spawacze, osoby bez kwalifikacji mogące wykonywać proste prace fizyczne, np. porządkowe (sprzątanie, koszenie). Spółdzielnia powinna – przynajmniej początkowo – mieć ściśle **lokalny charakter**, tzn. a) dawać zatrudnienie mieszkańcom Osiedla, którzy nie potrafią odnaleźć się w realiach otwartego rynku pracy, oraz b) świadczyć usługi przede wszystkim na terenie Osiedla. Dzięki temu efekty pracy spółdzielców (wykoszone trawniki, poprawy czystości, możliwość szybkiego skorzystania z pomocy fachowca w wypadku nagłych awarii) będą widoczne w ich najbliższym otoczeniu, budując w nich poczucie sprawczości, a w środowisku lokalnym uznanie wobec ich aktywności. Spółdzielnię socjalną należałoby powołać w ramach działalności **Centrum Aktywności Lokalnej**.
3. Wzmocnienia wymagają **relacje sąsiedzkie** na Osiedlu Wzgórze oraz identyfikacja z miejscem zamieszkania. Przykładowymi działaniami prowadzącymi do tego celu mogą być regularne festyny osiedlowe, sąsiedzkie spotkania okolicznościowe,

międzypokoleniowe warsztaty kulinarne itp. Konieczne jest stworzenie na terenie Kolonii Robotniczej sprzyjającej temu infrastruktury w postaci dostępnego publicznie zadaszego **miejsca do grillowania** i wyposażonego w sprzęt AGD „**klubu sąsiedzkiego**” (w przyszłej siedzibie CAL). Niezbędne jest także **animowanie** tego typu inicjatyw, lokalna społeczność bowiem samodzielnie nie podoła takiemu zadaniu.

4. Poczucie marginalizacji wiąże się w świadomości mieszkańców Osiedla Wzgórze nie tylko ze złym stanem technicznym budynków i przestrzeni publicznych, w których funkcjonują, ale także z ich estetyką. Zdaniem mieszkańców prowadzenie jakichkolwiek działań społecznych na obszarze osiedla poprzedzone więc być musi „**zrobieniem porządków**”. Bezwzględnym priorytetem są **altany (ostony) śmietnikowe**, potem kosze na śmieci przy chodnikach i na placu zabaw. Dopiero w dalszej kolejności finansowane powinny być nowe nasadzenia, klomby (nasiona i sadzonki zakupione z pieniędzy dostępnych w ramach konkursu grantowego zostałyby wykorzystane na terenie przydomowych ogródków), powiększenie i nowe ogrodzenie placu zabaw, kubły na psie odchody. Warte rozważenia po dokonaniu najpotrzebniejszych inwestycji i przeprowadzeniu prac porządkowych jest organizowanie konkursów na najbardziej zadbaną klatkę, najładniej utrzymany ogródek.

3.2 INDYWIDUALNE POGŁĘBIONE WYWIADY Z MIESZKAŃCAMI OSIEDLA WZGÓRZE.

Pogłębione wywiady indywidualne z mieszkańcami Osiedla Wzgórze zostały przeprowadzone w dniu 3 marca 2018 r. w godzinach 10:00 – 13:00. Łącznie przebadano dziesięcioro mieszkańców Osiedla. Wywiady prowadzone były równolegle przez Arkadiusza Drukiera i Damiana Deca. Osoby biorące udział w wywiadach głównie zostały wytypowane przez uczestników zorganizowanego w dniu 2 marca wywiadu grupowego.

Na podstawie przeprowadzonych wywiadów można sformułować następujące wnioski i rekomendacje:

1. Mieszkańcy osiedla biorący udział w wywiadach **deklarują chęć włączenia się w proces przygotowania i realizacji inicjatyw społecznych**. Dodatkowo podkreślają

swoją znajomość środowiska lokalnego i sposoby na zwiększenie zaangażowania nowych osób.

2. Osoby biorące udział w wywiadach podkreślają, że u części mieszkańców pojawia się **wątpliwość odnośnie realności przeprowadzenia zadań rewitalizacyjnych**. Zasadnym wydaje się opracowanie spójnej informacji zawierającej szczegóły tj. harmonogram i zakres planowanych działań. Informacja taka może zostać rozpowszechniona na obszarze Osiedla np. poprzez mieszkańców aktualnie angażujących się w proces rewitalizacji.
3. Respondenci podkreślali duże zapotrzebowanie na działania świetlicy środowiskowej skierowanej do dzieci i młodzieży mieszkających na terenie Osiedla. Dodatkowo mieszkańcy zwracali uwagę na potrzebę zaangażowania w jej funkcjonowanie osób, które prowadzą działania zarówno z dziećmi, które będą uczestniczyć w działaniach świetlicy, ale również tych, które z różnych względów nie biorą w nich udziału (**świetlica aktywna wewnątrz i na zewnątrz**).
4. Pomysł utworzenia i prowadzenia Centrum Aktywności Lokalnej jest odbierany pozytywnie. Zgłaszane wątpliwości dotyczą pytań związanych z dostępem do komórek znajdujących się w najbliższym otoczeniu planowanej lokalizacji CAL. W odniesieniu do pożądaných funkcji mieszkańcy określają **CAL jako miejsce będące „klubem mieszkańca”**. Wśród pomysłów na jego funkcjonowanie wymieniano: 1) stworzenie miejsca do **spotkań mieszkańców** zainteresowanych rozwijaniem swoich talentów/umiejętności; 2) **spędzania czasu wolnego** w twórczy i aktywny sposób – projekcje filmów, spotkania tematyczne, a także możliwość gry np. w bilarda; 3) wspólne przygotowywanie posiłków – organizację warsztatów kulinarnych; 4) świadczenie usług wzajemnościowych – np. naprawa sprzętów itd; 5) prowadzenie działalności np. **spółdzielni socjalnej**; 6) umożliwienie kontaktu z różnego rodzaju specjalistami.
5. Respondenci w odniesieniu do planowanych grantów dedykowanych Osiedlu Wzgórze określili wstępny katalog możliwych działań odpowiadających na bieżące potrzeby mieszkańców: 1) wśród najważniejszych potrzeb wymieniana jest kwestia

związana z **uporządkowaniem przestrzeni wokół domów** –a) ustawienie jednolitych **altan na kubły śmietnikowe** przypisane do poszczególnych budynków oraz **pojemników na popiół** b) **montaż kubłów na śmieci** w najważniejszych lokalizacjach na Osiedlu – m.in. przy placu zabaw. Kubły powinny zawierać oznakowanie dotyczące możliwości wyrzucania do nich odchodów należących do psów mieszkańców. 2) **Plac zabaw** – plac zabaw w opinii mieszkańców wymaga: a) **naprawy ogrodzenia** i rozważenia możliwości jego powiększenia; b) **uzupełnienia piasku w piaskownicy oraz żwiru**, którym pokryta jest nawierzchnia placu zabaw; c) **naprawy furtki wejściowej** na plac zabaw. 3) Stworzenie **miejsca do gry w koszykówkę i/lub inne gry zespołowe np. piłka nożna**; aktualnie dzieci powyżej dziesiątego roku życia nie mają możliwości bezpiecznej gry/wspólnej zabawy (na terenie osiedla zamontowany jest prowizoryczny kosz do gry, przytwierdzony do jednego z budynków) – jako proponowaną lokalizację wymieniany był plac za budynkiem przeznaczonym na CAL. 4) Mieszkańcy zwracali uwagę na zróżnicowany stopień zagospodarowania przestrzeni bezpośrednio przylegającej do budynków – postulowali możliwość i deklarowali chęć **prowadzenia i utrzymania nowych nasadzeń roślinnych, poprzedzonych wspólnym przygotowaniem tych miejsc (np. nawóz odpowiedniej ziemi itd.)** 5) Mieszkańcy zwrócili uwagę na potrzebę i możliwość stworzenia plenerowego zadaszzonego miejsca służącemu integracji sąsiedzkiej („Altana sąsiedzka”). W miejscu takim możliwe byłoby ustawienie grilla, a także mebli ogrodowych zbudowanych z euro-palet (syn jednej z respondentek takie buduje – stoły, siedziska, ławy, kwietniki). Wskazywana proponowana lokalizacja to ogrodzony teren za jednym z budynków. 6) Wśród wymienianych potrzeb istotną kwestią było **koszenie trawy**. Mieszkańcy definiowali potrzebę zakupu kosiarek spalinowych do wykorzystania na rzecz koszenia trawy na Osiedlu.

3.3 FORMULARZ KONSULTACYJNY.

W trakcie trwania konsultacji społecznych nie zebrano żadnego formularza konsultacyjnego.

4. WNIOSKI I REKOMENDACJE Z PRZEBIEGU PROCESU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Lp.	Treść opinii, uwagi, pytania.	Stanowisko Prezydenta Miasta.
1.	Istnieje potrzeba prowadzenia światlicy środowiskowej na terenie Osiedla Wzgórze. Mieszkańcy oczekują możliwości włączenia się w proces jej tworzenia i prowadzenia.	Uwaga zostanie uwzględniona.
2.	Mieszkańcy dostrzegają potrzebę powołania spółdzielni socjalnej, która będzie prowadziła działalność na terenie Osiedla Wzgórze oraz dawała możliwość zatrudnienia.	W Starachowicach działa już spółdzielnia socjalna „Starachowiczanka”, która angażuje również osoby z Osiedla Wzgórze. Jest możliwość, żeby owa spółdzielnia prowadziła również działalność na osiedlu w przyszłości. Ponadto Gmina może wspierać inicjatywy oddolne mieszkańców, jeżeli będą chcieli założyć swoją spółdzielnię
3.	Uczestnicy konsultacji identyfikują potrzebę utworzenia „Klubu Sąsiedzkiego” (CAL), w tym: infrastruktury w postaci dostępnego publicznie zadaszona miejsca do grillowania i wyposażonego w sprzęt AGD itp.	W planach rewitalizacyjnych jest powołanie Centrum Aktywności Społecznej. Pierwszym krokiem ku temu będzie opracowanie koncepcji jego działania. Gmina jest obecnie na etapie wyboru Wykonawcy. Siedziba takiej organizacji może znajdować się w wyremontowanych komórkach lokatorskich.
4.	Zdaniem mieszkańców priorytetowa interwencja powinna dotyczyć kwestii związanych z zagospodarowaniem odpadów na terenie Osiedla. Bezwzględny priorytetem są altany (osłony) śmietnikowe , potem kosze na śmieci przy chodnikach i na placu zabaw.	Uwaga zostanie uwzględniona.
5.	Mieszkańcy identyfikują potrzebę uruchomienia konkursu grantowego – umożliwiającego sfinansowanie priorytetowych miniprojektów na terenie Osiedla tj. uporządkowanie przestrzeni wokół domów, ustawienie altan na kubły śmietnikowe, pojemników na popiół, ustawienie nowych kubłów śmietnikowych, naprawa i rozbudowa placu zabaw, stworzenie miejsca go gier zespołowych, wprowadzenie nowych nasadzeń, zapewnienie sprzętu do koszenia trawy.	Uwaga zostanie uwzględniona.

Raport przygotował: Damian Dec

Raport zatwierdziła: Aneta Nasternak-Kmieć

Data: 30 marca 2018 r.